

INHOUDSOPGAVE

DE GESCHIEDENIS VAN BRUGGE IN DATA	8
DANKWOORD	11
VOORWOORD	13
INLEIDING	17
OORSPRONG EN VROEGE GESCHIEDENIS	21
De kustvlakte van Vlaanderen	21
De oudste sporen van een nederzetting	24
De bouw van een grafelijke versterking (negende-tiende eeuw)	29
Een commerciële nederzetting uit de Karolingische tijd?	33
Een voorstad genaamd de 'Oude Burg'	39
De economische vlucht van de elfde eeuw	42
Sociale categorieën en politieke macht	46
HET STEDELIJK LANDSCHAP I: CA. 1100 - CA. 1275	55
Een momentopname van de stad in de twaalfde eeuw	56
Grote structurele veranderingen in het stedelijke landschap	66
De constructie van nieuwe, monumentale kerken	69
Caritatieve instellingen, nieuwe parochies en de komst van de bedelordes	71
De verbinding met de zee en de haveninfrastructuur	76
Grondbezit en de ontwikkeling van ambachtelijke en volkswijken	79
PRODUCTIE, MARKTEN EN SOCIAALECONOMISCHE STRUCTUREN I: CA. 1100 - CA. 1320	85
Agrarische vernieuwing en stadsuitbreiding	88
Veiligheid en marktvrede	91
Economische groei en sociale diversificatie	92
Demografische ontwikkeling	94
Textiel en verstedelijking, 1150-1300	95
Van een regionaal handelscentrum tot een internationaal zakencentrum, 1100-1250	98
Een falende industriële omschakeling?	111

IV	SOCIALE GROEPEN, POLITIEKE MACHT EN INSTELLINGEN, I: CA. 1100 - 1304	115
	De commune en de graaf	116
	De opkomst van een commune in Brugge	117
	De hervorming van het communale recht	123
	Het bestuur van de grote kooplieden tijdens de dertiende eeuw	125
	Groeiende sociale en politieke spanningen	128
	De revolutie van 1302	133
V	HET STEDELIJK LANDSCHAP II: CA. 1275 - CA. 1500	139
	Het geconsolideerde grondgebied van de laatmiddeleeuwse stad	140
	De tweede omwalling	144
	De commerciële speerpunten	146
	Lokale en regionale markten	157
	Ambachten en sociale topografie	158
	De Brugse seksindustrie	159
	Het management van de stedelijke ecologie	163
	Nieuwe stedelijke oriëntatiepunten	166
	De Brugse stijl	175
	Huizen voor het gewone volk	175
VI	PRODUCTIE, MARKTEN EN SOCIAALECONOMISCHE STRUCTUREN II: CA. 1320 - CA. 1500	181
	Een handelsknooppunt in wording: de volwassen Brugse markt van de late middeleeuwen	185
	De Brugse handelsetelite: hosteliers en kooplieden	191
	De buitenlandse kooplieden en hun gemeenschap	195
	De Brugse geldmarkt	200
	Het institutionele kader van het sociaaleconomisch leven: stadsbestuur en ambachtsslieden	207
	Het institutionele kader van het sociaaleconomisch leven: huishoudens en gezinnen	208
	Demografische neergang?	210
	<i>Industriële omschakeling in tijden van crisis</i>	213
	Dood en wederopstanding van een industrie: textiel in een gespecialiseerde economie	223
	Vrouwen op de arbeidsmarkt	225
	De levensstandaard	227
VII	POLITIEKE MACHT EN SOCIALE GROEPEN, CA. 1300 - CA. 1500	233
	Van de commune naar de corporatieve stad: instellingen en administratie	234
	De ambachten als stedelijke instellingen	238
	Een eeuw van sociale en politieke strijd	240
	De stad en het hinterland	246
	De <i>Bourgondische hertogen</i> en nieuwe machtsverhoudingen	249
	Het strafrecht in de vijftiende eeuw	254
	De politiek op het einde van de middeleeuwen	258
	De Brugse politieke elite	264

VIII	RELIGIEUZE PRAKTIJKEN CA. 1200-1500	281
	Sacrale ruimte	281
	Sacrale tijd	285
	De dodenherdenking	288
	Leken- en klerikaal activisme	293
	De openbare eredienst en het burgerlijk bestuur	299
	Stromingen van spiritualiteit, devotie en moraliteit	304
	Religie in de stedelijke samenleving	308
	Religie en politieke macht	316
IX	LITERATUUR, KUNST EN MUZIEK IN DE STAD, CA. 1100 - CA. 1500	325
	Literatuur en beeldende kunsten, ca. 1100-ca. 1300	326
	De veertiende eeuw: de ontwikkeling van de stedelijke cultuur	329
	Het Gruuthuse-handschrift: een monument van de middeleeuwse letterkunde, ca. 1400	333
	Brugge als Europees centrum van artistieke productie, ca. 1420 - ca. 1480	337
	De rederijkers en Anthonis de Roovere	340
	Jan Van Eyck, de meester-professioneel en de 'massaproductie'	349
	Muziek voor geestelijken en leken	354
	Stedelijke culturele netwerken	358
X	BRUGGE IN DE ZESTIENDE EEUW: EEN 'TERUGKEER NAAR DE NORMALITEIT'	365
	Commerciële infrastructuur, stedelijk landschap en bevolking	369
	Ambachtelijke productie en sociale omstandigheden	378
	De pogingen om de internationale handel weer te doen opleven	383
	Verminderde politieke autonomie en gildemacht	385
	Het blijvend belang van luxe-industrie en de schone kunsten	386
	Religieus leven, humanisme en reformatie	402
	Conclusie	408
XI	HET BELANG VAN BRUGGE IN HET MIDDELEEUWSE STEDELIJKE LANDSCHAP	411
	Brugge in de middeleeuwse stadsgeschiedenis	411
	Oppervlakte en bevolkingscijfer	412
	Functies en structuren	414
	Stedelijke ruimte	414
	Continuïteit en verandering	415
	Macht en politiek	416
	Cultuur en religie in stedelijke ruimte	418
	SELECTIEVE BIBLIOGRAFIE	423
	Uitgegeven bronnen	423
	Secundaire literatuur	424
	VERANTWOORDING BIJ DE KAARTEN	440